

DUH MERKANTILIZMA

- Habsburžani so z merkantilizmom pospeševali gospodarstvo s tem pa pridobili več denarja za vojsko in nastajanje uradniškega aparata
- Izboljšani POGOJI za gospodarstvo:
 - o 1719: Trst & Reka sta SVOBODNI PRISTANIŠČI
 - o izgradnja cest
 - o reguliranje rek-za lažji promet(Sava)
 - o ukinjanje mitnin in carin
- TRST:
 - o postane trgovsko, pristaniško središče s preko naših krajev se zato poveča promet, tranzitna trgovina(dodatni zaslužek)
 - o število prebivalstva v Trstu narašča, (podjetniki,obrtniki-Nemci,Italjani, obrtniki,delavci,nosači-Slovenci)
- položaj kmeta: se slabša
 - o razlastninjenje kmetov
 - o bogatenje vrhnje plasti kmetov
 - o večje število križarjev, upad gruntarjev
 - o vedno večji davki
 - o podložništvo, podrejenost zemljiškemu gospodu, dajatve, tlak, vojaška obveznost
 - o zaradi slabega položaja kmeta se utrjuje ideja o odpravi zemljiškega gospostva in zahteve po zemljiški odvezi
- večje davčne potrebe
 - o država želi povečati produktivnost kmeta
 - o ga usposobiti
 - o zaščititi pred zlorabami fevdalcev,
 - o omejevanje podložništva: nastajajoče manufakture so imelem tako zagotovljeno delavno silo
 - o SPREMENI SE ODNOS MED PODLOŽNIKOM in GOSPODDO:

- **terezijanski kataster:** 1751: loči podložniško zemljo od gosposke, obdavčitev domonikalne posesti
- **jožefinski kataster:** 1787: enaka obdavčitev kmetov in gosposke posesti-davek je izmerjem gleden na velikost in kvaliteto zemljišč
- **robotniški patent:** omejitev tkale na 3dni v tednu-omogoči se normalna obdelava posesti
- **z plačilom je lahko podložnik dedno dobil zemljo**
- **podložniški/nejevolniški patent:** 1782. podložnik ni več osebno odvisen, kmečki otroci se lahko zaposlijo, šolajo
- **nadzor državnih organov:** podložniki so zaščiteni pred zlorabami-lahko se pritožijo na posebna sodišča
- **prepoved povečevanja dominikalne zemlje z rustikalno, pospeševanje delitve serenske zemlje**(kar pa ni dobro za revne, saj niso mogli več pasti živine-razslojevanje)
- **KMETSKE DRUŽBE:** kmete so v publikacijah poučevale o koristnostih novih načinov obdelovanja, rastlin, pasem...:
 - opušča se triletno kolobarjenje s praho-nadomesti gnojenje
 - več obdelovalnih površin (ker ni več prahe)
 - še vedno pa je kolobarjenje s posevki
 - nove kulture-izboljšana prehrana, manj lahkot (koruza, krompir, stročnice)
 - gojenje krmilnih rastlin za hlevske živali